

MJERE U CILJU SUZBIJANJA PANDEMIJE COVID-19 ZA PERIOD OD 18.02. DO 03.03.2022.

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
Lične /opšte mjere	<p>Obavezno pravilno nošenje maske u zatvorenom prostoru.</p> <p>Obavezno pravilno nošenje maske na otvorenom prostoru kada nije moguće održavati fizičku distancu od najmanje 2m.</p> <p>Obavezno držanje fizičke distance na otvorenom i u zatvorenom prostoru.</p>	<p>Pravilno nošenje zaštitne maske podrazumijeva nošenje maske tako da pokriva nos i usta.</p> <p>Fizička distanca podrazumijeva održavanje razmaka od najmanje dva metra među licima koja nisu članovi istog domaćinstva.</p> <p>Licima koja iz medicinskih razloga ne mogu da se vakcinišu, nadležna zdravstvena ustanova izdaje odgovarajući dokaz.</p>
	Mediji	<p>Obaveza medija je da obezbijede nošenje zaštitne maske na licu koja pokriva nos i usta zaposlenih i lica koja učestvuju u emitovanju programa, uključujući i lica koja gostuju u medijskim emisijama.</p>
Kretanje i javna okupljanja	<p>Masovna/socijalna okupljanja (festivali i slično), moguće je održati uz posjedovanje jednog od sljedećih dokaza:</p> <p>1. Da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlašćene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci</p> <p>2. Negativan PCR test na SARS-Cov-2 ne stariji od 72h</p> <p>3. Dokaz da je osoba preboljela COVID-19 (prošlo ne manje od 10 dana i ne više od šest mjeseci od pozitivnog PCR ili brzog antigenskog testa).</p> <p>4. Negativan antigenski brzi test ne stariji od 48h</p>	<p>Zabranjeno je okupljanje stanovništva u zatvorenim i na otvorenim javnim mjestima.</p> <p>Zabrana organizovanja javnih priredbi, političkih i drugih manifestacija na otvorenim javnim mjestima, osim uz prisustvo do 50 lica, uz poštovanje propisanih mjera;</p> <p>Zabrana održavanja svadbi, rođendana i drugih privatnih proslava na otvorenim javnim mjestima.</p> <p>Obaveza privrednih društava, preduzetnika, fizičkih lica i drugih subjekata koji organizuju okupljanja u zatvorenim javnim mjestima (javne priredbe, politički i privatni skupovi, proslave, žurke, svadbe, kao i druge manifestacije), da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Okupljanja organizuju u periodu od 7 časova do 1 čas narednog dana, - Ograniče broj lica koja se mogu istovremeno nalaziti unutar objekta, na način da se na deset kvadratnih metara površine objekta može nalaziti jedno lice, uz poštovanje propisanih mjera, - Ne dozvole ulazak licima koja ne posjeduju jedan od dokaza iz COVID potvrde: <ol style="list-style-type: none"> 1. Da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlašćene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci 2. Negativan PCR test na SARS-Cov-2 ne stariji od 72h 3. Dokaz da je osoba preboljela COVID-19 (prošlo ne manje od 10 dana i ne više od šest mjeseci od pozitivnog PCR ili brzog antigenskog testa). 4. Negativan antigenski brzi test ne stariji od 48h - Odrede lice koje će vršiti kontrolu i biti odgovorno za poštovanje propisanih mjera. <p>Zabrana okupljanja stanovništva u zatvorenim javnim mjestima (javne priredbe, politički i privatni skupovi, proslave, žurke, svadbe, kao i druge manifestacije), osim stručnih, naučnih, radnih i službenih aktivnosti, uz poštovanje propisanih mjera i posjedovanje jednog od dokaza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlašćene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci 2. Negativan PCR test na SARS-Cov-2 ne stariji od 72h

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<p>3. Dokaz da je osoba preboljela COVID-19 (prošlo ne manje od 10 dana i ne više od šest mjeseci od pozitivnog PCR ili brzog antigenskog testa).</p> <p>4. Negativan antigenski brzi test ne stariji od 48h</p> <p>Posjeta ustanovama kulture (pozorišta, bioskopi, muzeji, galerije i sl.) dozvoljena je samo uz jedan od sljedećih dokaza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci; 2) negativnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i nije stariji od 72 časa; 3) pozitivnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i koji je stariji od 10 dana, a nije stariji od šest mjeseci od dana izdavanja rezultata ovog testa; ili 4) negativnog rezultata brzog antigenskog testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i nije stariji od 48 časova. <p>Obaveza ovih ustanova da odrede lice koje će vršiti kontrolu i biti odgovorno za poštovanje ove mjere.</p>
	<p>Zabranjene posjete</p>	<p>Zabranjene su posjete licima koja se nalaze na bolničkom liječenju u zdravstvenim ustanovama.</p> <p>Zabranjene su posjete pritvorenim licima i licima koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija.</p> <p>Zabranjene su posjete licima koja su smještena u ustanovama socijalne i dječije zaštite</p> <p>Izuzetak:</p> <p>Dozvoljene su posjete advokatima i sudskim vještacima u obavljanju službene dužnosti i članovima uže porodice uz poštovanje preporuka Instituta.</p> <p>Dozvoljene su posjete bračnog druga i djece pritvorenim licima i licima koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija u posebnim prostorijama uz posjedovanje negativnog rezultata PCR testa ne starijeg od 72 sata.</p>
	<p>Zabranjeno okupljanje u grupi više od pedeset punoljetnih lica na otvorenom prostoru</p>	<p>Zabranjeno je prisustvo i zadržavanje više od pedeset punoljetnih lica zajedno na otvorenom javnom mjestu (trotoari, trgovi, ulice, šetališta, plaže i sl.), uz poštovanje propisanih mjera.</p> <p>Ova mjera se ne odnosi na lica koja obavljaju svoje redovne radne zadatke.</p>
	<p>Vjerske zajednice su obavezne da aktivnosti prilagode aktuелnoj epidemiološkoj situaciji</p>	<p>Vjerske obrede uz prisustvo vjernika, u vjerskom objektu, obavljati uz obezbjeđivanje najmanje 10 m² prostora po osobi;</p> <p>Obaveza vjerskih zajednica da vjerske obrede obavljaju na način, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onemogućće ulazak vjernicima u vjerski objekat bez jednog od dokaza, i to:

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<p>a) da su potpuno vakcinisani sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove,</p> <p>b) negativnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i nije stariji od 72 časa,</p> <p>c) pozitivnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i koji je stariji od 10 dana, a nije stariji od šest mjeseci od dana izdavanja rezultata ovog testa, ili</p> <p>d) negativnog rezultata brzog antigenskog testa na novi koronavirus (SARS-COV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i nije stariji od 48 časova.</p> <p>Vjerske obrede uz prisustvo vjernika na otvorenom obavljati uz obezbjeđivanje najmanje 4m² po osobi. Obavezno je pridržavanje mjera koje se odnose na pravilno nošenje maske i održavanje distance od dva metra. Zabranjeno je zadržavanje duže od 30 minuta.</p> <p>Vjerske zajednice su obavezne da odrede jedno ili više lica koja će vršiti kontolu, prilikom održavanja vjerskih obreda. Naime, ta lica će kontrolisati da li osobe prilikom ulaska i boravka u vjerskim objektima nose zaštitne maske i poštuju mjeru minimalne fizičke distance.</p> <p>Na ulasku/izlasku iz vjerskih objekta potrebno je obezbijediti sredstva za dezinfekciju ruku i jasno istaknuti obavještenje o broju osoba koje istovremeno mogu biti u vjerskom objektu. Takođe istaknuti obavještenja o obaveznom nošenju maske, uz neophodnu fizičku distancu od najmanje 2m.</p> <p>Zabranjeno je dodirivanje ili bilo kakav fizički kontakt sa predmetima od zajedničke upotrebe.</p> <p>Vjerske zajednice su obavezne da aktivnosti, kad god je to moguće, prenose putem radio ili TV programa, ili na drugi način, koji će omogućiti vjernicima da prisustvuju vjerskim aktivnostima bez odlaska u vjerske objekte.</p> <p>Tokom vjerskog obreda svi vjernici, vjerski službenici i drugo vjersko osoblje nose zaštitne maske koje pokrivaju nos i usta, uz poštovanje propisanih mjera.</p>
	<p>Sahrane prilagoditi aktuelnoj epidemiološkoj situaciji</p>	<p>Sahrane umrlih lica obavljaju se uz zabranu primanja saučešća preko 10 50 lica i obavezno nošenje zaštitnih maski.</p>
<p>Privredna društva i preduzetnici</p>	<p>U skladu sa površinom objekta i broja korisnika istih, obezbijediti jedno ili više lica koja će kontrolisati poštovanje mjera – odgovorna lica</p>	<p>Privredna društva i preduzetnici koji se bave trgovinom na malo (marketi, supermarketi, hipermarketi, tržni centri, štandovi/tezge i sl.), uključujući i zelene pijace, kao i državni organi, organi državne uprave, organi uprave, organi lokalne samouprave, javne ustanove i drugi subjekti koji vrše javna ovlaštenja, banke, pošte i druga pravna lica, koja neposredno pružaju usluge građanima u šalter salama, obavezna su da odrede jedno ili više lica koja će biti odgovorna za poštovanje mjera nošenja zaštitne maske i držanja fizičke distance građana, odnosno korisnika usluga prilikom ulaska u ove objekte.</p> <ul style="list-style-type: none"> - na ulazu/izlazu iz objekta na vidnom mjestu istaknu obavještenje o propisanim mjerama, sa uputstvima za njihovu primjenu, - obezbijede/označe rastojanje od najmanje dva metra između potrošača/posjetilaca koji se nalaze ispred objekta,

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<ul style="list-style-type: none"> - obezbijede sredstva za dezinfekciju ruku potrošača/posjetilaca na izu/izlazu u objekta, - obezbijede sredstva za dezinfekciju ruku zaposlenih, - obezbijede redovno održavanje higijene i dezinfekciju zajedničkih prostorija, - obezbijede obilježena mjesta za higijensko odlaganje otpada; - Lica zadužena za kontrolisanje propisanih mjera moraju biti jasno označena kako bi bila jasno uočljiva njihova uloga i dužnost navedena u ovom stavu. - Takođe, pravna lica i preduzetnici dužni su da odrede lice koje je odgovorno za poštovanje mjere nošenja lične zaštitne maske, izuzev onih pravnih lica i preduzetnika koji imaju do troje zaposlenih. - Odgovorno lice je lice koje je zaduženo za nadzor nad poštovanjem mjera koje se odnose na nošenje lične zaštitne maske i fizičke distance u objektu, a koje će nositi jasnu oznaku koja upućuje na njegove radne zadatke. - Zabranjeno je zadržavanje igrača u/ispred objekata priređivaca igara na srecu (kladionice i kockarnice), uz poštovanje propisanih mjera.
	Tržni centri	<p>Obaveza vlasnika, korisnika i upravljača tržnog centra, poslovnog centra, poslovne zgrade u kojoj djelatnost obavljaju više od tri privredna društva, odnosno preduzetnika i objekta površine preko 1.000 kvadratnih metara u kome se vrši trgovina na malo neprehranbene robe, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniče broj posjetilaca koji se istovremeno mogu nalaziti u objektu, tako da se na 10 kvadratnih metara površine objekta može nalaziti jedno lice, uz poštovanje propisanih mjera; - odrede lica koja će vršiti kontrolu i biti odgovorna za poštovanje propisanih mjera
	Rad dječjih igraonica	<p>Obaveza vlasnika dječjih igraonica da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ne dozvole ulazak zaposlenima i gostima koji ne posjeduju jedan od dokaza iz COVID potvrde. - ograniče broj posjetilaca koji se mogu istovremeno nalaziti u objektu, na način da se na 10 kvadratnih metara površine objekta može nalaziti jedno lice, uz poštovanje propisanih mjera, - istaknu na vidnom mjestu na ulazu/izlazu iz objekta obavještenje o propisanim mjerama, sa uputstvima za njihovu primjenu i broju lica koja mogu istovremeno boraviti u objektu, - obezbijede sredstva za dezinfekciju ruku na ulazu/izlazu iz objekta, - odrede lice koje će vršiti kontrolu i biti odgovorno za poštovanje propisanih mjera.
	Svadbe, rođendane, i druge privatne proslave ne mogu da organizuju ugostiteljski objekti.	Svadbe, rođendane, i druge privatne proslave ne mogu da organizuju ugostiteljski objekti.
	Rad diskoteka, disko klubova/barova i noćnih klubova/barova.	Zabranjen je rad diskoteka, disko klubova/barova i noćnih klubova/barova.
	- Obezbijediti najmanje 10m² neto površine po kupcu i	<ul style="list-style-type: none"> - Obaveza za sve prodavnice i trgovine odnose se na ograničavanje broja kupaca koji istovremeno mogu boraviti u njihovom prostoru, odnosno za svakog kupca mora biti

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
	ograničiti broj kupaca u skadu sa tim	<p>osigurano najmanje 10 m² neto površine uz obavezu poštovanja međusobne fizičke udaljenosti od najmanje dva metra.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je na ulazu u objekat jasno istaknuti obavještenje o najvećem broju lica koja istovremeno mogu boraviti u objektu. - Obaveza za sve prodavnice, trgovine i trgovačke centre jeste da za vrijeme očekivanog dolaska većeg broja kupaca (snižnja, predpraznični popusti, i sl.) preduzmu dodatne mjere kojima bi se spriječilo kršenje epidemioloških mjera u smislu istovremenog boravka u objektu većeg broja kupaca od dozvoljenog. <p>Neto površina podrazumijeva samo prodajni prostor prodavnice/trgovine.</p>
		<p>Privredna društva i preduzetnici koji se bave trgovinom na malo i privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji obavljaju zanatsku - uslužnu i ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskim objektima (restorani, kafane, kafeterije, hotelski restorani i slični ugostiteljski objekti), obavezni su da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na ulazu u objekat / izlazu iz objekta na vidnom mjestu istaknu obavještenje o propisanim privremenim mjerama prevencije i suzbijanja infekcije izazvane COVID19, sa uputstvima za njihovu primjenu, kao i kontakt podatke lica (ime, prezime, broj telefona i adresa elektronske pošte lica odgovornog za poštovanje i kontrolu propisanih mjera), - Odrede lice odgovorno za poštovanje i kontrolu propisanih mjera u objektu je pravno lice i ne mora biti jasno označeno, - Obezbijede dezinfekciju ruku na ulazu/izlazu iz objekta, <p>Obaveza privrednih društava i preduzetnika koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskim objektima (restorani, kafane, kafeterije, hotelski restorani i slični ugostiteljski objekti), da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rad organizuju u periodu od 7 časova do ponoći 1 sat narednog dana, osim za goste koji su smješteni u hotelu, - Svi zaposleni i gosti nose zaštitne maske tokom boravka u ugostiteljskom objektu (unutar objekta i na terasi/bašti), osim tokom neposrednog konzumiranja pića, nakon čega se maska odmah vraća na lice, a tokom konzumiranja hrane maska se vraća na lice odmah nakon završetka obroka, - Obezbijede sredstva za dezinfekciju (gel za dezinfekciju ili vlažne alkoholne maramice) na svim stolovima, - Na terasi/bašti ugostiteljskog objekta razmak između stolova mora da bude najmanje 2m, - Ograniče broj gostiju koji se mogu istovremeno nalaziti unutar i na terasi/bašti ugostiteljskog objekta na način da se na četiri kvadratna metra površine objekta može nalaziti jedan gost,

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<ul style="list-style-type: none"> - Ne dozvole ulazak u zatvoreni prostor ugostiteljskog objekta zaposlenima i gostima koji posjeduju jedan od dokaza: - a) da su potpuno vakcinisani sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove, - b) negativnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i nije stariji od 72 časa, - c) pozitivnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i koji je stariji od 10 dana, a nije stariji od šest mjeseci od dana izdavanja rezultata ovog testa, ili - d) negativnog rezultata brzog antigenskog testa na novi koronavirus (SARS-COV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i nije stariji od 48 časova. - bez ograničenja broja gostiju koji mogu da sjede za istim stolom, - Obezbijede da razmak između stolova na terasi/bašti ugostiteljskog objekta bude najmanje dva metra i da za stolom sjede najviše četiri gosta, ako ne posjeduju jedan od dokaza: - a) da su potpuno vakcinisani sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove, - b) negativnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i nije stariji od 72 časa, - c) pozitivnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i koji je stariji od 10 dana, a nije stariji od šest mjeseci od dana izdavanja rezultata ovog testa, ili - d) negativnog rezultata brzog antigenskog testa na novi koronavirus (SARS-COV-2), koji je izdat od ovlaštene laboratorije i nije stariji od 48 časova. - Onemoguće uslugu samousluživanja, stajanje i zadržavanje ispred šanka i visokih stolova namjenjenih za stajanje, - Obezbijede redovno održavanje higijene i dezinfekciju zajedničkih prostorija, mobilijara, opreme i sl., u skladu sa preporukama Instituta za javno zdravlje Crne Gore, - U ugostiteljskom objektu (unutar objekta i na terasi/bašti) obezbijede obilježena mjesta za higijensko odlaganje otpada, - dozvole izvođenje muzičkog programa do 23 sata 1 sat narednog dana uz učešće pjevača i muzičara, uz obavezu da pjevači i muzičari posjeduju jedan od dokaza iz COVID potvrde, kao i emitovanje muzike korišćenjem elektroakustične opreme (instrumenata, pojačala, DJ žurke i sl.) i akustičnih i elektroakustičnih uređaja unutar i na terasi/bašti ugostiteljskog objekta, uz poštovanje propisanih mjera. - Zabrane igranje i ples. - Da odrede jedno ili više lica odgovornih za kontrolu primjene propisanih mjera. <p>Privredna društava, drugih pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju turističku i ugostiteljsku djelatnost pružanja usluga smještaja, odnosno smještaja i pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, dužni su da:</p>

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<ul style="list-style-type: none"> - obezbijede prostor za samoizolaciju gostiju i to najmanje 10% kapaciteta smještajnih jedinica, odnosno najmanje jednu sobu, ako su smještajni kapaciteti manji od pet jedinica, - odrede lice odgovorno za komunikaciju sa nadležnim domom zdravlja, odnosno epidemiologom i sanitarnom inspekcijom, u slučaju pojave simptoma bolesti kod gostiju, u skladu sa Vodičem kroz sigurnosno-zdravstvene protokole za COVID-19 (u daljem tekstu: Vodič), koji su utvrdili Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo ekonomskog razvoja i Institut, a objavljen je na internet stranici Ministarstva zdravlja https://www.gov.me/mzd i Instituta www.ijzcg.me, - obezbijede informacije i obuke zaposlenih o sprovođenju procedura za zaštitu zaposlenih, kao i procedure u slučaju pojave simptoma bolesti kod gostiju i sanitarne protokole, u skladu sa Vodičem, - obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica koja se bave pružanjem usluga turističkih agencija, raftinga, turističkih vodiča, pratioca, animatora i zastupnika, u kulturnom, nautičkom, ruralnom/seoskom, zdravstvenom, vjerskom, kongresnom, sportskom, omladinskom, lovnom i ribolovnom, sportsko-rekreativnom i avanturističkom, ekoturizmu i drugim oblicima turizma, na kupalištima i pružanjem drugih turističkih usluga da svoj rad organizuju i preduzmu mjere, u skladu sa Vodičem, <p>Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika koji se bave pružanjem turističkih usluga na kupalištima i plažama, da svoj rad organizuju na način da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na ulazu/izlazu na kupalište/plažu na vidnom mjestu istaknu obavještenje o propisanim mjerama (raspored plažnog mobilijara, dezinfekcija, maksimalno dozvoljeni broj istovremeno prisutnih gostiju i sl.), - obezbijede redovno održavanje higijene i dezinfikuju plažni mobilijar i opremu (ležaljku, kabine za presvlačenje, tuš kabine, toalete, rekvizite za djecu i sl.), u skladu sa preporukama Instituta, - kod tuševa, česmi i u toaletima na kupalištu/plaži obavezno postavljaju sredstva za dezinfekciju, u skladu sa preporukama Instituta, - na kupalištu/plaži obezbijede obilježena mjesta za higijensko odlaganje otpada, - preduzmu i druge mjere, u skladu sa Vodičem; - obaveza privrednih društava, odnosno pravnih lica i preduzetnika koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car), da izvrše dezinfekciju unutrašnjosti vozila za iznajmljivanje sa sredstvima za dezinfekciju prije ulaska korisnika usluge u vozilo, kao i nakon vraćanja vozila od strane korisnika usluge, u skladu sa preporukama Instituta. <p>Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika koji upravljaju skijalištima da rad skijališta organizuju, uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poštovanje međusobne udaljenosti skijaša od najmanje dva metra tokom čekanja u redu,

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<ul style="list-style-type: none"> - nošenje maski ili skijaških kapa koje prekrivaju nos i usta, - korišćenje žičare tako da jednu skijašku korpu koristi samo jedno lice, osim ako se prevoze članovi zajedničkog porodičnog domaćinstva ili dva lica, ako sjede na krajnjim sjedištima, a nijesu članovi zajedničkog porodičnog domaćinstva, - određivanje lica koje će vršiti kontrolu i biti odgovorno za poštovanje mjera.
Zdravstvo i ustanove socijalne i dječije zaštite	Rad zdravstvenih ustanova organizovati uz poštovanje posebnih mjera Obaveza zaposlenih u zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne i dječije zaštite da prvog radnog dana nakon korišćenja godišnjeg odmora ili dijela godišnjeg odmora poslodavcu dostave: <ul style="list-style-type: none"> - negativan rezultat PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlašćene laboratorije i nije stariji od 72 časa, ili - dokaz da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa koji je izdat od ovlašćene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci 	Stomatološke zdravstvene ustanove su obavezne da organizuju rad na sledeći način: <ul style="list-style-type: none"> - da obezbijede sistem obaveznog zakazivanja pacijenata; - da u isto vrijeme u čekaonici može boraviti samo jedan pacijent na 10m² prostora, uz poštovanje fizičke distance od najmanje 2m između pacijenata uz obavezno nošenje zaštitne maske; - da obezbijede sredstva za dezinfekciju ruku pacijenata na ulasku/izlasku iz ordinacije; - da svi zaposleni poštuju procedure rada i nose ličnu zaštitnu opremu, u skladu sa preporukama IJZCG i preporukama Stomatološke komore Crne Gore. Ostale zdravstvene ustanove su obavezne da: <ul style="list-style-type: none"> - Obezbijede da svi pacijenti tokom boravka u zdravstvenoj ustanovi nose zaštitne maske (pod uslovom da nošenje maske dozvoljava klinično stanje pacijenta i da maska ne kompromituje respiratornu funkciju pacijenta) i obezbijedi poštovanje fizičke distance od najmanje 2m između pacijenata; - Na vidnom mjestu u zdravstvenoj ustanovi istaknu obavještenje o privremenim mjerama prevencije i suzbijanja COVID-19 propisanim ovom naredbom; - Obezbijede sredstva za dezinfekciju ruku pacijenata na ulazu/izlazu iz zdravstvene ustanove.
Obrazovanje i kultura	Rad ustanova obrazovanja i kulture organizovati uz poštovanje posebnih mjera	<p>Javne i privatne ustanova koje obavljaju obrazovni i vaspitni rad u oblastima osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim potrebama i obrazovanja odraslih da, u skladu sa preporukama Instituta za zaštitu zdravlja učenika i zaposlenih u osnovnim i srednjim školama tokom trajanja pandemije COVID-19 dužne su, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obezbijede da svi zaposleni i učenici nose zaštitnu masku na licu koja pokriva nos i usta, osim ako usljed zdravstvenog stanja i individualnih razvojnih specifičnosti ne mogu nositi masku ili je mogu nositi samo uz određena ograničenja: <ul style="list-style-type: none"> a) tokom trajanja časova i boravka u ovim ustanovama,

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<p>b) na otvorenoj površini ispred ovih ustanova, ako se ne može obezbijediti međusobna fizička udaljenost od najmanje dva metra,</p> <ul style="list-style-type: none"> - obezbijede mjerenje tjelesne temperature na ulazu u ustanovu, dezinfekciju ruku na ulazu/izlazu, kao i druge mjere za održavanje lične higijene učenika i zaposlenih (pranje ruku i drugo), - obezbijede čišćenje i dezinfekciju svih prostorija i otvorenog prostora ispred ovih ustanova, predmeta i opreme koji se koriste tokom obavljanja obrazovno-vaspitnog rada, kao i provjetravanje zatvorenog prostora, - odrede lica odgovorna za poštovanje i kontrolu propisanih mjera, koja moraju na odjeći da nose vidljivu oznaku koja upućuje na njihove radne zadatke. <p>U javnim i privatnim ustanovama koje obavljaju obrazovni i vaspitni rad nastavni časovi traju 30 minuta.</p> <p>Prostore iz oblasti kulture koje podrazumijevaju istovremeno prisustvo više lica u istom prostoru (pozorišta, bioskopi, muzičke dvorane, muzeji, galerija i slično) moguće je posjetiti ukoliko lice posjeduje makar jedan od četiri navedena dokaza:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) da su potpuno vakcinisani sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa, koji je izdat od ovlašćene zdravstvene ustanove, b) negativnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlašćene laboratorije i nije stariji od 72 časa, c) pozitivnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od ovlašćene laboratorije i koji je stariji od 10 dana, a nije stariji od šest mjeseci od dana izdavanja rezultata ovog testa, ili d) negativnog rezultata brzog antigenskog testa na novi koronavirus (SARS-COV-2), koji je izdat od ovlašćene laboratorije i nije stariji od 48 časova. <p>Svaka ustanova je dužna da odredi odgovorno lice za kontrolu poštovanja propisanih mjera.</p>
<p>Saobraćaj i putovanja</p>	<p>Posebne mjere u saobraćaju i putovanjima</p>	<p>Prevoz putnika u javnom prevozu (autobusom ili kombi prevozom), putnika u drumskom saobraćaju (međugradskom, prigradskom, gradskom), željezničkom saobraćaju i pomorskom saobraćaju obavlja se uz sprovođenje mjera prevencije (nošenje zaštitnih maski, dezinfekcija ruku na ulasku/izlasku iz vozila, bez mogućnosti stajanja putnika u vozilu/plovilu).</p> <p>Taksi prevoz - Prevoznik je obavezan da obezbijedi da putnici i vozač nose zaštitne maske. Vozač ima obavezu da nakon završene vožnje izvrši dezinfekciju površina koje najčešće dodiruju putnici (kvake i unutrašnji dijelovi vrata i sjedišta) sredstvima za dezinfekciju.</p> <p>Zabranjeno je službeno putovanje u inostranstvo svim državnim službenicima i namještenicima zaposlenim u državnim organima, organima državne uprave, organima uprave, i službenicima i namještenicima zaposlenim u organima lokalne samouprave, osim u slučajevima kada je putovanje od državnog interesa, uz prethodno dobijenu saglasnost starješine organa.</p> <p>Zabranjeno je organizovanje đачkih i učeničkih ekskurzija i izleta u Crnoj Gori i inostranstvu.</p>

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
	<p>Ulazak u Crnu Goru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveza posjedovanja testa NE odnosi se na lica do 18 godina života. 	<p>Crnogorski državljani i stranci mogu da uđu u Crnu Goru preko svih graničnih prelaza uz jedan od dokaza, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da su potpuno vakcinisani sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa prije ulaska u Crnu Goru, koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci; 2) negativnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i nije stariji od 72 časa; 3) pozitivnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i koji je stariji od 10 dana, a nije stariji od šest mjeseci od dana izdavanja rezultata ovog testa; ili 4) negativnog rezultata brzog antigenskog testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i nije stariji od 48 časova. <p>Ako ne posjeduju ove dokaze, crnogorski državljani i stranci koji imaju stalni ili privremeni boravak u Crnoj Gori mogu da uđu u Crnu Goru, uz određivanje mjere karantina ili samoizolacije u trajanju od 10 dana, a samoizolacija podrazumijeva boravak u porodičnom smještaju ili drugom objektu, uz praćenje zdravstvenog stanja tog lica, kao i svih članova njegovog zajedničkog porodičnog domaćinstva od strane nadležne epidemiološke službe, u skladu sa rješenjem sanitarne inspekcije.</p> <p>Ovim licima samoizolacija može da se prekine nakon isteka 3 dana trajanja karantina, odnosno samoizolacije, uz negativan rezultat PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije.</p> <p>Obaveza posjedovanja ovih dokaza ne odnosi se na lica mlađa od 18 godina.</p> <p>Promet roba za potrebe Crne Gore, kao i tranzit putnika i robe obavlja se nesmetano.</p> <p>U okviru dogovora Vlada Mađarske i Vlade Crne Gore uzajamno se prihvataju i priznaju zvanične potvrde o vakcinaciji protiv COVID-19 virusa. Osobe koje zbog starosne dobi nisu vakcinisane (mlađi od 18 godina) mogu da na teritoriju Crne Gore i Mađarske uđu bez testa i karantina u pratnji članova porodice koji imaju potvrdu o vakcinaciji.</p> <p>Ulazak u Crnu Goru - posebne kategorije</p> <ul style="list-style-type: none"> - U skladu sa preporukama Evropske komisije iz navedenih kriterijuma izuzimaju se određene kategorija lica neophodnih za normalno funkcionisanje vitalnih servisa i usluga i lica koja predstavljaju jasan ekonomski interes; - Zdravstvene radnike, zdravstvene istraživače i naučne radnike; - Lica koja vrše ili obezbjeđuju transport putnika i robe;

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<ul style="list-style-type: none"> - Diplomate akreditovane u Crnoj Gori, osoblje međunarodnih organizacija, vojno osoblje i radnike humanitarne pomoći u vršenju svojih funkcija; - Određene kategorije putnika u tranzitu; - Lica kojima je potrebna međunarodna zaštita ili dolaze u Crnu Goru iz drugih humanitarnih razloga (poštuje se princip zabrane protjerivanja). - Stranim pomorcima u tranzitu koji se ukrcavaju ili iskrcavaju u lukama Bar, Budva, Kotor, Luka Kumbor-Portonovi i Tivat (Gat I i Gat II), kao i strancima koji upravljaju motornim vozilima kojima se obavlja promet robe, uz posebne mjere zdravstvenog nadzora. <p>Zajednička lista brzih antigenskih testova objavljena od strane Evropske komisije</p> <p>Obaveza posjedovanja ovih dokaza ne odnosi se na lica koja posjeduju dokaz o nemogućnosti vakcinacije iz medicinskih razloga izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove.</p>
Sport i rekreacija	<p>Prisustvo publike sportskim manifestacijama na otvorenom ili u zatvorenom prostoru moguće je uz posjedovanje najmanje jednog od sljedećih elemenata:</p> <p>1. Da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci</p> <p>2. Negativan PCR test na SARS-Cov-2 ne stariji od 72h</p> <p>3. Dokaz da je osoba preboljela COVID-19 (prošlo ne manje od 10 dana dana i ne više od šest mjeseci od pozitivnog PCR ili brzog antigenskog testa).</p> <p>4. Negativan antigenski brzi test na SARS-Cov-2 ne stariji od 48h</p>	<p>Obaveza sportskih organizacija, vlasnika i korisnika otvorenih i zatvorenih sportskih objekata tokom održavanja sportskih takmičenja i turnira sportista, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ne dozvole ulazak zaposlenima i navijačima koji ne posjeduju jedan od dokaza: 1) da su potpuno vakcinisani sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa prije ulaska u Crnu Goru, koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci; 2) negativnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i nije stariji od 72 časa; 3) pozitivnog rezultata PCR testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i koji je stariji od 10 dana, a nije stariji od šest mjeseci od dana izdavanja rezultata ovog testa; ili 4) negativnog rezultata brzog antigenskog testa na novi koronavirus (SARS-CoV-2), koji je izdat od registrovane laboratorije i nije stariji od 48 časova. <ul style="list-style-type: none"> - ne dozvole ulazak navijača u broju koji je veći od jedne četvrtine ukupnog broja sjedišta i da organizuju sjedenje tako da po dva sjedišta između navijača budu slobodna, - obezbijede obavezno nošenje zaštitne maske svih navijača, - odrede lice koje će vršiti kontrolu i biti odgovorno za poštovanje mjera. <p>Obaveza priređivača igara na sreću, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ne dozvole ulazak igračima koji ne posjeduju jedan od dokaza: <ul style="list-style-type: none"> 1. Da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa koji je izdat od ovlaštene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci 2. Negativan PCR test na SARS-Cov-2 ne stariji od 72h 3. Dokaz da je osoba preboljela COVID-19 (prošlo ne manje od 10 dana dana i ne više od šest mjeseci od pozitivnog PCR ili brzog antigenskog testa). 4. Negativan antigenski brzi test na SARS-Cov-2 ne stariji od 48h

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<ul style="list-style-type: none"> - na ulazu/izlazu iz objekta na vidnom mjestu istaknu obavještenje o propisanim mjerama, sa uputstvima za njihovu primjenu, - obezbijede dezinfekciju ruku na ulazu/izlazu iz objekta, - zabrane zadržavanje igrača u objektima, odnosno ispred objekata priređivača igara na sreću (kladionice i kockarnice), uz poštovanje propisanih mjera <p>Privredna društva i preduzetnici koji pružaju usluge u fitness centrima i teretanama obavezni su da rad organizuju na način da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - ne dozvole ulazak igračima koji ne posjeduju jedan od dokaza: - 1. Da je osoba potpuno vakcinisana sa propisanim brojem doza vakcine protiv novog koronavirusa koji je izdat od ovlašćene zdravstvene ustanove i da od primanja posljednje doze vakcine nije prošlo duže od šest mjeseci - 2. Negativan PCR test na SARS-Cov-2 ne stariji od 72h - 3. Dokaz da je osoba preboljela COVID-19 (prošlo ne manje od 10 dana dana i ne više od šest mjeseci od pozitivnog PCR ili brzog antigenskog testa). - 4. Negativan antigenski brzi test na SARS-Cov-2 ne stariji od 48h - ograniče broj korisnika usluga tako da se na slobodnom prostoru namijenjenom za vježbanje (prostor na kome se ne nalaze sprave i mašine za treniranje) istovremeno na deset kvadratnih metara površine može nalaziti jedno lice, uz poštovanje propisanih mjera, - istaknu na vidnom mjestu na ulazu/izlazu iz objekta obavještenje o propisanim mjerama, sa uputstvima za njihovu primjenu i broju korisnika usluga koji mogu istovremeno boraviti u objektu, - obezbijede sredstva za dezinfekciju ruku na ulazu/izlazu iz objekta, - obezbijede da zaposleni nose zaštitnu masku, osim prilikom aktivnog treninga/vježbanja, - obezbijede da korisnici usluga prilikom promjene mjesta vježbanja i promjene sprave na kojoj vježbaju odgovarajućim sredstvom za dezinfekciju dezinfikuju površinu i spravu gdje su vježbali; - Dozvoljava se organizovanje zabavnih, sportskih i rekreativnih aktivnosti za djecu i odrasle na otvorenim javnim mjestima (luna park, ringišpil, grupni treninzi i sl.), uz prisustvo do 50 lica. <p>Obaveza sportskih organizacija, vlasnika i korisnika sportskih objekata da treninge, sportska takmičenja i turnire sportista u manjim zatvorenim sportskim objektima (baloni i sl.), organizuju u skladu sa preporukama Instituta.</p> <p>Preporuke Instituta za javno zdravlje Crne Gore za rad sportskih objekata otvorenog i zatvorenog tipa u sklopu primjene mjera prevencije COVID-19, dostupne su na internet adresi: https://www.ijzcg.me/me/savjeti/covid-19.</p>

KATEGORIJA	MJERA	BLIŽE OBJAŠNENJE
		<p>Biciklisti tokom individualne vožnje ili zajedničke vožnje članova istog porodičnog domaćinstva nijesu obavezni da nose zaštitne maske.</p> <p>Biciklisti u grupi moraju nositi zaštitne maske.</p>
<p>Građevinarstvo</p>	<p>Poštovanje posebnih mjera u građevinarstvu</p>	<p>Obaveza pravnih i fizičkih lica koja obavljaju građevinske radove odnosno izvođenja pojedinih radova da organizuju rad na način da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obezbijede poštovanje epidemioloških mjera, posebno poštujući socijalnu distancu između zaposlenih i drugih mjera zaštite i zdravlja na radu; - Na vidnom mjestu na gradilištu istaknu obavještenje o propisanim privremenim mjerama prevencije i suzbijanja novog koronavirusa -COVID19; - Svim zaposlenim koji obavljaju građevinske radove na gradilištu, tokom radnog vremena, zabrane napuštanje gradilišta radi nabavke namirnica i sl.; - Dopremaju hranu zaposlenim koji obavljaju građevinske radove na gradilištu; - Tokom organizovanog prevoza zaposlenih od i do gradilišta (autobus ili kombi) izvrše raspored zaposlenih na način da se obezbijedi njihova fizička distanca.

Preporuke

KATEGORIJA	PREPORUKA	BLIŽE OBJAŠNENJE
Privredna društva i preduzetnici	Rad na daljinu	<p>Državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave i lokalne uprave, privrednim društvima, javnim ustanovama i drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koja obavljaju određenu djelatnost, omogući obavljanje poslova od kuće, zatim omogućiti i klizno radno vrijeme ili da na druge načine smanji komunikacija zaposlenih. Ova mjera se odnosi na radna mjesta kojima proces rada to dozvoljava.</p> <p>Takođe, treba odrediti radna mjesta čiji poslovi se mogu obavljati od kuće. Zatim odrediti lica koja zbog zdravstvenog stanja i drugih okolnosti ne bi smjela biti izložena riziku od obolijevanja i dozvoliti im da obavljaju poslove na taj način. Pronaći najbolji način komunikacije između zaposlenih koji vrše poslove od kuće i lica koja su na radnim mjestima, kao i način održavanja sastanaka koji je u funkciji vršenja poslova iz okvira nadležnosti i djelatnosti (telefonski, online i sl.)</p>
Posebne preporuke	Preporuke vezane za vakcinaciju protiv COVID-19 infekcije	Preporučuje se da se zaposleni u oblasti prosvjete i obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite, javne uprave, policije i vojske vakcinišu protiv COVID-19 infekcije.
Lične/opšte preporuke	Preporuke za starije osobe - penzionere	Prijepodnevnne sate koristiti za nabavku prehrambenih proizvoda, trgovinu i druge aktivnosti koje zahtijevaju boravak na javnim mjestima
	Preporuka za sva domaćinstva	Prekid okupljanja u objektima stanovanja licima koja nijesu članovi zajedničkog porodičnog domaćinstva, osim lica koja njeguju lica koja usljed bolesti, stanja ili posljedica povrede nijesu sposobna da samostalno obavljaju svakodnevne životne aktivnosti, što se dokazuje potvrdom koju izdaje izabrani doktor ovih lica i izvodom iz odgovarajućeg matičnog registra građana kojim se dokazuje međusobno srodstvo ili ugovorom o njezi ili izdržavanju kojim se dokazuje međusobni pravni odnos ovih lica, kao i lica u slučaju hitnih radova u objektu stanovanja (struja, voda i sl.).